

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžrk/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200328
Dátum vydania rozhodnutia: 08.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4016200328.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobkyne: D. G., narodená XX. G. XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X, XXX XX R., právne zastúpená: Advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723, v mene ktorej koná JUDr. Pavol Konečný, advokát a konateľ, proti žalovanému: 1/ Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra, 2/ Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra, za účasti: Ing. B. O., narodený XX. apríla XXXX, trvale bytom F. XX/XX, XXX XX U. - W., o správnej žalobe zo dňa 7. apríla 2016 proti rozhodnutiu - oznámeniu žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/006589-3 Vb 12/2016-3 zo dňa 28. januára 2016 a rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5774/2015-28 zo dňa 18. novembra 2015, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 11S/85/2016-99 zo dňa 11.októbra 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietá.
- II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému 1/ právo na úplnú náhradu účelne vynaložených trov konania.
- III. Žalovanému 2/ a účastníkovi Ing. B. O. nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) zrušil rozhodnutie - oznámenie žalovaného, Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností č. OU-NR-OOP5-2016/006589-3, Vb 12/2016-3 zo dňa 28.01.2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 1, písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. (ďalej len „SSP“). Zrušeným rozhodnutím (prípísom) žalovaný v odvolacom konaní oznámil žalobkyni, že jej odvolanie proti rozhodnutiu V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 o zastavení konania vo veci návrhu na vklad vlastníckeho práva pre nedoloženie listín preukazujúcich skutočnosť, že štát svoje zákonné predkupné právo nevyužil, bolo posúdené ako oneskorene podané.

2. Ďalším výrokom rozsudku krajský súd na základe späťvzatia zastavil podľa § 99 písm. a) SSP konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015, ktorým bolo rozhodnuté o prerušení vkladového konania z dôvodu vzniku zákonného predkupného práva štátu, v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. dňom 08.07.2015, kedy bol uznesením vlády SR č. 401 schválený návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby „Výbudovanie strategického parku“, vzťahujúci sa aj k nehnuteľnostiam, tvoriacim predmet kúpnej zmluvy. O trovách konania Krajský súd rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

3. V dôvodoch rozsudku týkajúcich sa súdneho prieskumu postupu v súvislosti s vyhodnotením včasnosti podaného odvolania poukázal na to, že z doručenky pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 (ktorým správny orgán prvého stupňa podľa ust. § 31b ods. 1 písm. f/ zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov zastavil konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností) vyplynulo, že zásielka s týmto rozhodnutím bola doručovaná žalobkyňi doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním prvýkrát dňa 30.11.2015 (neúspešne) na adresu Q. XXXX/X, R.. Pri predtlačí na doručenke pod bodom 2. „opakované doručenie“ je uvedený dátum 01.12.2015 a tento istý dátum je uvedený i pri predtlačí pod bodom 3. „deň uloženia zásielky“ Žalobkyňa si zásielku s rozhodnutím zo dňa 18.11.2015 osobne prevzala dňa 14.12.2015, čo potvrdila svojim podpisom. Na predmetnom rozhodnutí je vyznačený dátum nadobudnutia právoplatnosti dňom 21.12.2015, pritom dňa 22.12.2015 bolo správny orgán prvého stupňa doručené odvolanie žalobkyne zo dňa 22.12.2015 proti vyššie označenému rozhodnutiu.

4. Správny súd posudzoval, či žalovaný postupoval v súlade so zákonom (ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2016, resp. až do 30.06.2017), keď žalobkyňi neformálnym podaním zo dňa 28.01.2016 oznámil, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015 jej bolo s poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie doručené dňa 04.12.2015 fikciou doručenia a odvolanie proti nemu podala oneskorene, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na jeho podanie.

5. Správny súd zdôraznil, že podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom a tiež to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Predpísaný postup s poukazom na ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 znamená, že bol vykonaný neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručovanie v určený deň a hodinu, bolo vykonané opakované doručovanie s vyznačením dňa, kedy sa tak stalo a zásielka bola uložená s vyznačením dňa, kedy sa tak stalo.

6. V súvislosti s uplatnením náhradného doručenia písomnosti podľa ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.07.2017 však správny súd zdôraznil význam skutočnosti, že k reálnemu prevzatiu zásielky s rozhodnutím zo strany žalobkyne došlo dňa 14.12.2015, teda v úložnej dobe na prevzatie zásielky. Doručenka v tomto prípade preukazuje, že došlo k faktickému fyzickému prevzatiu zásielky žalobkyňou. Správny súd poukázal na novšiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutia v konaní pod sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17. 09. 2013, 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017), z ktorej vyplýva uprednostnenie faktického doručenia zásielky pred fiktívnym doručením v zmysle ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 s akcentom na princíp právnej istoty.

7. Správny súd v tejto súvislosti poukázal i na ust. § 25 ods. 2, 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017, ktoré upravovali inštitút náhradného doručenia pri doručovaní právnickým osobám a podnikateľom - fyzickým osobám tak, že „písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky správny orgán za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, resp. podnikateľ - fyzická osoba sa o tom

nedozvie." Obdobným spôsobom bola otázka doručovania právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom upravená i v ust. § 48 ods. 2, 3 OSP v znení účinnom do 30.06.2016, keď sa zásielka „považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, resp. fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom o tom nedozvie." Taktiež poukázal na právnu úpravu ust. § 24 ods. 2 (veta tretia) vyššie citovaného zákona v znení účinnom od 01.07.2017, zavedenú zákonom č. 149/2017 Z.z., ktorým sa mení zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Táto nová právna úprava mení fikciu doručenia do vlastných rúk pre občanov - fyzické osoby na novú fikciu, v zmysle ktorej, ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručenú dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel. V zmysle tejto novely nastáva zmena fikcie doručenia v tom, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte. Tieto právne úpravy v súvislosti s uplatnením fikcie doručenia zhodne kladú, resp. kládli dôraz na vrátenie nedoručenej zásielky.

8. V pojednávanej veci z obsahu predloženého administratívneho spisu nevyplývalo, že by sa zásielka vrátila správnomu orgánu ako nedoručená, ale žalobkyňa doručované rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015 reálne prevzala v úložnej dobe dňa 14.12.2015. Žalovaný, resp. správny orgán prvého stupňa sa touto skutočnosťou nezaoberali a žiadnym spôsobom ju nevyhodnotili. Najvyšší súd SR i Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach zaujali názor, že v prípade, ak si adresát zásielky túto osobne prevezme na pošte, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia. Takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom ustanovenia upravujúceho inštitút náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

9. Žalovaný preto pochybil, keď uplatniac fikciu náhradného doručenia zásielky (napriek reálnemu doručeniu zásielky v odbernej lehote dňa 14.12.2015), posúdil odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu zo dňa 18.11.2015 ako oneskorene podané bez tohto, aby sa zaoberal reálnym doručením zásielky žalobkyňi. Žalobkyňa mohla byť takýmto postupom žalovaného ukrátená na svojich právach, lebo v rozpore s vyššie citovanými právnymi predpismi jej bola odňatá možnosť na prejednanie podaného odvolania. Nakoľko žalovaný nereflektoval na skutočnosť, že žalobkyňa dňa 14.12.2015 reálne prevzala rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015, skutkovú otázku doručovania rozhodnutia, nesprávne právne posúdil, nakoľko aplikoval ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky, pričom toto ustanovenie si v predmetnej veci nesprávne vysvetlil. V ďalšom konaní uložil žalovanému vysporiadať sa so skutočnosťou reálneho - faktického doručenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa žalobkyňi dňa 14.12.2015, teda v úložnej dobe a v tejto súvislosti posúdiť otázku včasnosti podania odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Pokiaľ bolo teda žalobkyňi rozhodnutie doručené dňa 14.12.2015, lehota 15 dní na podanie odvolania začala plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňom 29.12.2015. Žalobkyňa v tejto lehote dňa 22.12.2015 podala osobne odvolanie zo dňa 22.12.2015, čo znamená, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote a bude potrebné ďalej postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, ktoré upravujú odvolacie konanie a pri splnení ďalších zákonom stanovených podmienok meritórne rozhodnúť o odvolaní žalobkyne.

10. Proti právoplatnému rozsudku podal žalovaný kasačnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote a žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie alebo aby konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 SSP. Mal za to, že krajský súd nesprávne vec právne posúdil v zmysle ust. § 440 ods. 1 písm. g) SSP.

11. Ku konštatovaniu krajského súdu, že vo veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia, nakoľko na doručenke nie je osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky, žalovaný poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že dátum/deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom/dátumom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k vzniku fikcie nedošlo z dôvodu, že podľa tvrdenia krajského súdu nebol zachovaný predpísaný postup doručovateľom.

12. K judikatúre Najvyššieho súdu SR na ktorú vo svojom rozhodnutí poukazoval krajský súd uviedol, že 3 z 5 rozsudkov nebolo vynesených v čase vydania preskúmaného oznámenia žalovaného. Tiež poukázal na to, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že judikatúra najvyššieho súdu nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku jednotná.

13. Žalovaný 1/ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobkyňa zásielku reálne prevzala, nie je možné aplikovať fikciu doručenia. Taktiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžd/20/2011 z 25.04.2012, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení zásielky dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal aj na názor najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 z 30.11.2006 podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája danú fikciu s márnym uplynutím trojdennej lehoty, behom ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky a nie nevyzdvihnutie si zásielky vôbec.

14. Žalovaný 1/ uviedol, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným neprebratím zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomností je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

15. Žalovaný 1/ zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadne fikcie doručovania, tak aby bol plne zohľadnený deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až novelou zákona č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.07.2017. Poukázal aj na dôvodovú správu k uvedenému zákonu, kde sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručovania do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomnosti správnych orgánov - nespravodlivá a to najmä z dôvodu, že v prípade, ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť, napríklad 18-ty deň od uloženia, má sa správne za to, že mu bola písomnosť doručená až tretí deň lehoty, a teda napríklad v prípade všeobecnej lehoty správneho súdneho poriadku dĺžka 15 dní, mu vlastne plynie v správnom konaní v posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte, sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch uloženia občanom nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

16. Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností (žalovaný 1/) v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby urobil bez dokazovania úsudok o nesprávnosti doručienky a postupu doručovateľa. Poukázal na to, že žalobkyňa nenamietala spochybnenie čitateľnosti doručienky, či tvrdenie, že priamo na doručienke mala byť v riadku č. 2 (v ľavej hornej časti doručienky) uvedená aspoň približná hodina opakovaného doručenia. Žalovaný tiež namietal, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so zrejmom skutočnosťou, že vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie je nevykonateľné z dôvodu, že aktuálnym vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH INVEST, s.r.o.. Tiež namietal, že nový vlastník nehnuteľností nebol účastníkom konania v prejednávanej veci a rozhodnutie v tomto konaní nie je pre neho právne záväzné.

17. Poukázal na rozpor medzi jednotlivými označeniami žalovaného správneho orgánu a namietal ústne späťvzatie žaloby v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra č. V 5774/2015-28 z 18.11.2015.

18. Účastník konania Ing. B. O. vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti rozhodnutie žalovaného

Okresného úradu Nitra, odbor opravných prostriedkov, nakoľko ich rozhodnutia považoval za správne.

19. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť, nakoľko pre splnenie podmienok pre vznik fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku je potrebné, aby bol adresát upozornený na následný pokus o doručenie s uvedením dňa a hodiny a tiež musí byť zrejmé, ktorým dňom bola zásielka na pošte uložená zároveň poukázala na potrebu ústavne konformného výkladu zákonov, pričom výklad a interpretácia právnej normy musí byť v súlade s jej zmyslom a účelom. Zdôraznila rozhodujúci význam skutočnosti, že došlo k reálnemu prevzatíu zásielky.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Kasačný súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 455 Správneho súdneho poriadku, keď deň vyhlásenia rozhodnutia 8. 7.2020 a bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

21. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci bolo oznámenie o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/006589-3 Vo 12/2016-3 zo dňa 28.01.2016, ktorým žalovaný 1/ ako druhostupňový orgán verejnej správy vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 bolo podané oneskorene.

22. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného 1/ najvyšší súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor ako orgán verejnej správy I. stupňa rozhodnutím č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 podľa § 31b ods. 1 písm. f/ zákona č. 1162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností zastavil konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy č. 2015/7/14/Luž/2954 uzavretej medzi účastníkom konania Ing. B. O. a žalobkyňou predmetom prevodu ktorej boli - nehnuteľnosť označená ako parcela registra C parc. č. XXXX orná pôda o výmere 2 525 m2 zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území M..

23. Rozhodnutie Okresného úradu, katastrálny odbor č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 bolo doručované žalobkyňi doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručením, keď oba pokusy o doručenie (dňa 30.11.2015 a dňa 01.12.2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 01.12.2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015, čo potvrdila na doručeníke svojim vlastnoručným podpisom. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 žalobkyňa podala dňa 22.12.2015 odvolanie.

24. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/006589-3 Vo 12/2016-3 zo dňa 28.01.2016 žalovaný 1/ vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene po márnom uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty. Žalovaný v tomto oznámení poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu, katastrálny odbor č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 bolo žalobkyňi v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku právne doručené dňa 04.12.2015, tzv. fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 14.12.2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyňi uplynula dňa 21.12.2015 (pondelok), kedy bolo možné najneskôr podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však až dňa 22.12.2015 (utorok) svoje odvolanie osobne doručila Okresnému úradu Nitra, katastrálnemu odboru.

25. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom uvedené oznámenie žalovaného o vybavení podania dôvodov vyššie uvedených zrušil a vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

26. Úlohou Najvyššieho súdu SR ako kasačného súdu bolo v medziach podanej kasačnej sťažnosti posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení vecí žalovaným.

27. Spornou otázkou prejednávanej veci bola dôvodnosť aplikácie ustanovení správneho poriadku upravujúceho tzv. fikciu doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku. Prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 30.11.2015 a 01.12.2015) uložené dňa 01.12.2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia, deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte a tento deň považuje za rozhodujúci na začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku nastala tzv. fikcia doručenia.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke právneho posúdenia dôvodnosti aplikácie právnej úpravy fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 vety tretej správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

29. Najvyšší súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručeníu. Avšak v prejednávanej veci nemôže najvyšší súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu, tak ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že v prípade, ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

30. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17.09.2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo 06.10.2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 z 01.03.2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 z 25.01.2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 z 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

31. V neposlednom rade považuje najvyšší súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručenú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správneho orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 Správneho poriadku, tak ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

32. V prejednávacom prípade je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty, a to dňa 14.12.2015, si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015 o zastavení katastrálneho konania, na pošte reálne prevzala. V danom prípade doručenia, náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal, pokiaľ doručienka z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. (Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 3SŽp/6/2013 zo dňa 17.09.2013).

33. S poukazom na uvedené, najvyšší súd v súlade s názorom krajského súdu dospel k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyňi plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňom 29.12.2015, a preto odvolanie žalobkyne, ktoré bolo osobne doručené na orgán verejnej správy dňa 22.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného správneho orgánu o ňom meritórne rozhodnúť.

34. Kasačný súd nepovažuje za dôvodnú námietku, že krajský súd rozhodol nad rámec žalobných dôvodov najvyšší súd uvádza, že sa nejedná o preskúmanie napadnutého oznámenia žalovaného nad rámec žalobných dôvodov, nakoľko splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne, a aj keď výslovne žalobkyňa nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia (ktorý už z dôvodov uvedených nebolo potrebné vo veci skúmať), pričom svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného doručovania, na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Kasačný súd má za to, že krajský súd nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak ako bol definovaný žalobnými bodmi.

35. Najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklaratórny, bez reálnej možnosti nápravy. V prípade ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, takéto rozhodnutie zruší a správny orgán sa musí vecou znova zaoberať, pričom v novom konaní je povinný zohľadniť existujúci skutkový a právny stav. Prezentovaný názor žalovaného popiera účel správneho súdnictva, podanie žaloby byvo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný, či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Najvyšší súd uvádza, že krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci. Vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne.

36. Pokiaľ sa týka nesprávneho označenia žalovaného ako odvolacieho orgánu, kasačný súd uvádza, že záväznou časťou súdneho rozhodnutia je výrok, prípadná absencia časti označenia žalovaného (Odbor opravných prostriedkov) je vzhľadom na výrok rozsudku zrejmu chybou v písaní, odstrániteľnou cestou opravy chyby v písaní.

37. Pokiaľ žalovaný namietal, že v súvislosti s druhým výrokom žalobného petitu (súdny prieskum rozhodnutia prvostupňového orgánu, Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru o prerušení konania č. V 5774/2015-28 zo dňa 18.11.2015) nedošlo k účinnému späťvzatiu žaloby v časti o preskúmanie rozhodnutia, nakoľko späťvzatie nebolo urobené písomne, treba uviesť, že ustanovenie § 56 ods. 1 Správneho súdneho poriadku nevyklučuje možnosť účastníkov konania prednášať niektoré svoje návrhy ústne na pojednávaní pred súdom, nakoľko tieto sú následne zachytené v písomnej podobe v zápisnici o súdnom pojednávaní. V prejednávanej veci žalobkyňa na pojednávaní pred krajským súdom vzal späť žalobu v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5774/2015-28 z 18.11.2015. Vzhľadom na skutočnosť, že dispozičný prejav účastníka má prednosť pred závermi súdu o skúmaní hmotnoprávnych a procesnoprávnych podmienok pre ďalšie vedenie konania, krajský súd nepochybil, keď na tento úkon žalobkyne prihliadol a konanie v uvedenej časti zastavil. Najvyšší súd tiež poukazuje na to, že žalovaný bol na pojednávaní pred krajským súdom osobne prítomný, o späťvzati žaloby mal teda priamu vedomosť. Z kasačnej sťažnosti ani nie je zrejmé, ako mala táto namietaná skutočnosť poškodiť žalovaného na jeho právach, teda z akého dôvodu žalovaný považuje zastavenie konania za rozhodnutie súdu vo svoj neprospech.

38. Len pre úplnosť kasačný súd pripomína, že po podaní žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia dvoch správnych orgánov (dvoch stupňov orgánov rozhodujúcich v katastrálnom konaní), bolo povinnosťou súdu odstraňovať nedostatky označenia účastníkov. Žalobkyňou (v tom čase bez právneho zastúpenia) uvedené označenie žalovaného (žalovaných) bolo neúplné, nespĺňajúce požiadavky ust. § 250 ods. 4 OSP platného v čase podania žaloby, ani § 32 ods. 2 SSP, podľa ktorého krajský súd rozhodoval. Vzhľadom na záväznosť výroku rozsudku a jeho odôvodnenie, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že krajský súd rozhodoval o žalobe týkajúcej sa dvoch rozhodnutí vydaných dvoma správnymi orgánmi (ale zároveň dvoma stupňami katastrálneho orgánu), nepovažuje kasačný súd s ohľadom na okolnosti prípadu a spôsob rozhodnutia krajského súdu za dôvodné a účelné rušiť napadnutý rozsudok krajského súdu na zopakovanie celého konania s riadnym označením účastníkov. Vo vzťahu k žalovanému 2/ je podstatné, že konanie na preskúmanie jeho rozhodnutia bolo na základe späťvzatia zastavené. Nedostatok v označení žalovaných je možné vyhodnotiť ako zrejmu nesprávnosť, aj keď by bolo dôvodné od krajského súdu očakávať, že vyhodnotenie takejto základnej procesnej podmienky vedenia konania nezanedbá. Vo vzťahu k priebehu kasačného konania považoval kasačný súd za dostatočné, že riadne označenie účastníkov uviedol v písomnom vyhotovení rozsudku.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

40. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobkyňu ich náhradu voči žalovanému 1/ (sťažovateľovi) priznal z dôvodu jej úspechu v kasačnom konaní (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Ostatným účastníkom náhradu trov kasačného konania nepriznal, pre nesplnenie zákonných podmienok.

41. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s ust. § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.